

[Steen.]

det udtrykkeligt skal meddeles, at det kun er folketingsvalglisten, der var tale om. Jeg tror ikke, der er stort andet tilbage.

Det gælder begge de nævnte forhold, at vi vil være villige til en saglig og fordomsfri drøftelse af, hvad der her kan være at rette.

Derimod synes jeg jo nok, som hele situationen i dette øjeblik ligger, at der er grund til at gøre nogle bemærkninger i forbindelse med spørgsmålet om valgretsaldere. Ikke fordi det er noget nyt, at vi her i Danmark drøfter valgretsaldere; det har vi gjort så langt tilbage, som min erindring rækker. Udgangspunktet for hele den diskussion, som jeg også op igennem dette århundrede lejlighedsvis har blandet mig i, var oprindeligt de 30 år, dengang kun gældende for mænd, og dertil var yderligere knyttet den bestemmelse, at de skulle være bosiddende; der var noget om, at de også skulle have et bord, som de kunne have fødderne under, sådan i almindelig tale. Men dette, at de skulle være bosiddende, og at det kun var mænd, der ikke alene havde pligter, men også rettigheder, alt det blev jo ændret ved forfatningsrevisionen, således at også kvinderne kom med. Men ved forfatningsrevisionen i 1915 skete der samtidig det mærkelige, det helt urimelige og for mig tildels uforståelige, at de ubestridelige fremskridt, man på en række områder opnåede, måtte man betale for på kontoen valgretsaldere. Man nedsatte ganske vist valgretsaldere til det ene ting med 5 år, fra 30 år til 25, men så skyndte man sig at forhøje den til det andet ting fra 30 år til 35 år. En set i historiens perspektiv lille ting, men alligevel betegnende for, med hvilken varsomhed, ja næsten ængstelse man dengang som nu bevægede sig, når det drejede sig om valgretsaldere, var overgangsbestemmelsen om, at forhøjelsen fra 30 til 35 år godt kunne træde i kraft med det samme, men nedsættelsen fra 30 år til 25 år skulle ske langsomt; den skulle ske gradvis, med eet år for hvert valg. Med de 4-årige valgperioder, man havde, ville det jo sige, at der ville medgå 20 år, før der var en stemmeseddel til de 25-årige. Nå, nu spillede — sådan går det jo så tit her i verden og ikke mindst i politik — begivenhederne grundlovsfædrene et puds, idet de mange valg i 1920 medførte, at revolutionen indtrådte hurtigere, end det var forudset.

Jeg tør vist som udgangspunkt for mine fortsatte betragtninger forudsætte, at der i dag i det danske folk og her i rigsdagen er

enighed om, at den valgretsaldere — set under eet —, vi har i Danmark, ikke er tidsvarende; så er det vist ikke sagt for stærkt. Og når disse ikke tidsvarende bestemmelser fortsat består, er det ubestrideligt, at det skyldes een eneste ting, og det er den, at vi har en grundlov, som ikke kan ændres, medmindre der praktisk talt er enighed om, hvorledes den skal ændres. Nu må vi, der står i denne situation, gøre det klart overfor os selv, at det har utvivlsomt også været grundlovens mening. At tilvejebringe den i den forbindelse fornødne enighed er derfor i dag vor opgave, og det føler jeg så stærkt, at jeg gerne vil have lov at sige det sådan: det er en opgave, som tiden og forholdene har henlagt til os, og hvis vi ikke løser den, forsømmer vi noget.

Må jeg dernæst sige, at jeg i dag vurderer mulighederne bedre, end jeg gjorde for år tilbage. Men det, jeg sagde før, at det er dér, opgaven i dag ligger, det vil jeg gerne bede alle, der virkelig er opfyldt af et oprigtigt ønske om, at vi her i landet skal nå til en rimelig valgretsaldere, at have for øje, i hvad de foretager sig. Det, der hidtil er sket med hensyn til den kommunale valgret, ja, det har vi medvirket til trods den dårlige løsning, det var, men vi gjorde det ud fra håbet om, at vi derigennem gav et bidrag til at løse det store spørgsmål, til at skaffe enighed med hensyn til forfatnings-sagen. Heri blev vi skuffet, som forslags-stillerne blev skuffet. Men tiden er jo ikke gået i stå, og jeg vil i dag vurdere mulighederne betydeligt bedre, fordi den diskussion, vi har ført, dog har medført, at flere og flere i dag åbent indrømmer, at urimelighederne er for store, de er for løjnel-faldende, sådan kan vi ikke fortsat have det.

Vi har for tiden ikke mindre end tre valgretsaldere til de offentlige råd. Lad os et øjeblik tænke på, hvad det betyder, hvorledes det virker indenfor en kort periode, hvor der afholdes en række valg. Der skal være valg til kommuneråd og menighedsråd, og de unge får besked om — der er mange, der fra mange sider vil snakke med dem —, at nu er de vælgere, de er på valglisten, og de møder frem og afgiver deres stemme. Så efter kort tids forløb skal der være folketingsvalg. De har spekuleret meget over det, har været på kroen eller i forsamlingshuset og hørt på kandidaterne og har bestemt, at nu skal det være den dame eller den mandlige kandidat, de vil støtte, og så får de at vide: nej, det er ikke dig, det er en hel misforståelse, det var forrige gang, nej, det varer halvandet års tid, inden du har